

14880 LLEI 19/1985, de 16 de juliol, canviària i del xec. («BOE» 172, de 19-7-1985.)

JUAN CARLOS I

REI D'ESPANYA

A tots els qui vegeu i entengueu aquesta Llei, Sapigueu: Que les Corts Generals han aprovat la Llei següent i jo la sanciono.

PREÀMBUL

I

L'adaptació de l'ordenament sobre la lletra de canvi, el xec i el pagaré a l'anomenada legislació uniforme de Ginebra suposa fer un pas decisiu encaminat a la renovació del nostre dret mercantil, tan necessitat de reforma. Si aquesta necessitat és predicable d'altres sectors de l'ordenament mercantil, en pocs es fa tan evident com en el d'aquests títols valors, la regulació dels quals quasi centenària ha estat repetidament denunciada perquè no serveix per protegir adequadament els crèdits incorporats als esmentats documents.

La regulació de la lletra de canvi, continguda en el títol X del Llibre II del Codi de comerç, està inspirada directament en la del seu homònim francès, dominat, quan aquell es va promulgar, per una concepció instrumental de la canviària, sobre la qual incidien directament tots els canvis del negoci causal. Aquesta concepció topa obertament amb les necessitats del tràfic jurídic contemporani, en què la circulació dels títols no pot quedar sotmesa al mateix règim que la simple cessió de crèdits. Aquestes insuficiències estan directament vinculades al sistema d'excepcions oposables pel deutor canviari, del qual la circumstància de ser la Llei d'enjudiciament civil anterior al Codi de comerç ha fet un problema eminentment processal, quan, en canvi, la seva solució és determinant del règim jurídic substantiu d'aquests títols. Dit amb altres paraules: del règim d'excepcions que s'adopti depèn que es perpetui la configuració causalista de la lletra, o bé que s'iniciï la tendència a l'abstracció del títol.

II

Aquestes insuficiències no són, tanmateix, l'únic factor determinant de la reforma que es proposa. A aquelles és necessari afegir-hi la voluntat política d'incorporar Espanya al conjunt dels estats que estan contribuint a fer la realitat el propòsit, explícit, per exemple, a l'article 3, h), del Tractat de Roma, constitutiu de la Comunitat Econòmica Europea, d'aproximar les legislacions nacionals en la mesura necessària per al funcionament del Mercat Comú.

Es sabut que el dret mercantil ha reivindicat històricament la nota d'universalitat, molt abans que les relacions de tota índole entre els pobles i entre els estats assolissin el grau de fluïdesa que tenen actualment. Efectivament, l'intercanvi empresarial entre estats dotats de sistemes polítics similars, que reconeixen, al seu torn, sistemes d'organització econòmica similars, requereix l'existència de regulacions homogènies en un bon nombre d'institucions.

Una de les categories de l'entorn institucional comú -l'autonomia de la voluntat- ha permès que els sectors interessats acudissin en no poques ocasions a l'autoregulació i a la unificació de pràctiques negociables, però quan l'autoregulació no és possible, han estat els estats i les organitzacions internacionals els que han procurat accentuar els perfils comuns de les institucions necessàries per

què el tràfic jurídic es desenvolupés adequadament. Un d'aquests casos el constitueix l'ordenament de la lletra de canvi, pagaré a l'ordre i xec, contingut en les lleis uniformes annexes als convenis de Ginebra de 7 de juny de 1930 i 19 de març de 1931. Aquesta Llei recull, substancialment, la regulació ginebrina.

III

L'opció manifesta pel sistema de les lleis de Ginebra es fonamenta, sobretot, en la superioritat tècnica d'aquesta normativa davant la del nostre Codi de comerç.

Les novetats que la Llei incorpora tenen múltiples manifestacions, i comencen per la senzillesa amb què es delimiten els requisits formals dels títols regulats i el vigor amb què es defensa la validesa genèrica de cadascuna de les declaracions que s'hi han incorporat, tot i que alguna de les altres estigui afectada per vicis invalidants. Es tracta, en definitiva, de facilitar la circulació d'aquests documents sense imposar a l'adquirent la càrrega d'examinar, a més de la regularitat formal dels endossaments, la validesa intrínseca de totes les declaracions procedents. Acull també situacions que es produeixen, a la pràctica, com ara els títols en blanc, que estan orfes de regulació en els textos vigents, la subscripció d'aquests documents al·legant una representació inexistent (problema per a la solució del qual és necessari acudir avui a categories extracanviàries), el xec per abonar en compte o el xec certificat o conformat. En referir-se als requisits formals del títol s'ha de ressaltar la desaparició de la menció de la «clàusula valor» a la lletra de canvi, rastre evident de la concepció causal que denomina, si bé no amb absoluta exclusivitat, el sistema vigent.

La superioritat tècnica dels textos ginebrins ressalta especialment en els articles 17 de la Llei de la lletra de canvi i 22 de la del xec, dels quals són fidel reflex els articles 20 i 128, respectivament, d'aquesta Llei. En aquests es delimita negativament i amb encomiable senzillesa el règim d'excepcions, sense necessitat d'acudir a llistes taxades, cosa que contrasta amb la contundent dicció del vigent article 480 del Codi de comerç, que tantes matisacions jurisprudencials ha rebut en els seus cent anys de vigència.

També mereix una menció especial la configuració de l'aval. El text intenta posar fi a la polèmica doctrinal i jurisprudencial sobre la naturalesa jurídica d'aquesta declaració canviària, i opta per la seva definició com a obligació autònoma, vàlida encara que sigui nul·la l'obligació garantida per motiu diferent dels vicis de forma.

Les normes sobre presentació a l'acceptació, en el cas de la lletra, i al pagament de les tres classes de títols regulats denoten la flexibilitat amb què s'aborda aquesta matèria; es pot destacar l'ampliació dels terminis per presentar a l'acceptació les lletres de canvi girades a la vista i, en general, per a la presentació al pagament d'aquests títols.

IV

Les lleis uniformes tenen el propòsit manifest d'enfortir la posició jurídica del creditor canviari. Aquest propòsit té el seu reflex en aquesta Llei no només en la formulació de les excepcions oposables, a la qual s'ha fet menció per subratllar-ne el caràcter substantiu, sinó en altres àmbits. Es pot destacar en primer lloc la flexibilitat amb què s'aborda el règim de protest, que permet la seva substitució per declaracions del lliurat o de la Cambra de Compensació o la seva eliminació. També suposa una novetat, almenys com a formulació normativa, el fet que la rigorosa obligació de l'acceptant de la lletra de canvi i dels seus avalistes no quedi sotmesa a la condició de protest o declaració equivalent. Un altre mecanisme fonamental per reforçar la garantia del tenidor és l'establiment de la

solidaritat passiva absoluta dels deutors canviaris, als quals, amb independència de la seva posició en el títol es pot demandar conjuntament o separatament. També es poden emmarcar entre les mesures que suposen indirectament, una més bona situació del creditor, l'establiment d'un interès de demora més adequat a la situació del moment en què es produeixi l'impagament d'un dels títols. Per al cas concret del xec, es preveu una clàusula penal que juga contra el lliurador que emeti un xec sense tenir provisió de fons en poder del lliurat. Una nova via procedimental per al judici executiu canviari completa les mesures tendents a reforçar la posició del tenidor, a més de la reforma de l'article 1.429 de la Llei d'enjudiciament civil, per incloure en l'enunciat dels títols executius el pagaré i el xec.

La Llei dedica, finalment, dos capítols a resoldre els problemes derivats del conflicte de lleis.

V

No es pot negar el descrèdit relatiu que envolta avui la lletra de canvi a la nostra societat; és cert que aquesta actitud no deriva exclusivament, ni tan sols principalment, de les insuficiències normatives que han estat exposades. La situació crítica que viu la nostra economia i una desmesurada utilització de la lletra de canvi, tant en el mercat de béns i serveis de consum com en el mercat financer, i unes lleis processals obsoletes, no són factors estranys a l'elevadíssim nombre d'impagats que recullen les estadístiques. La nova Llei, rigorosa amb el deutor, vol canviar determinats usos que han contribuït a aquest descrèdit, i restablir la confiança en l'ordenament jurídic i en un dels valors fonamentals de la vida empresarial, la bona fe.

La normativa jurídica que introdueix aquesta Llei, absolutament necessària i convenient, no impedeix que, després dels oportuns estudis i quan les circumstàncies econòmiques i socials ho requereixin, es pugui abordar l'elaboració d'un text legal complementari i específic que estableixi les normes que han de regir per a les lletres emeses en operacions realitzades pels consumidors i usuaris. Les diferents orientacions dels ordenaments jurídics d'altres països europeus, així com la inexistència d'una normativa uniforme en aquesta matèria, aconsellen no introduir en aquesta Llei la seva regulació definitiva, sense perjudici que això es pugui fer i s'hagi de fer en el moment oportú.

TÍTOL I

De la lletra de canvi i del pagaré

CAPÍTOL PRIMER

De l'emissió i de la forma de la lletra de canvi

Article primer.

La lletra de canvi ha de contenir:

Primer.—La denominació de lletra de canvi inserida en el text mateix del títol expressada en l'idioma utilitzat per a la seva redacció.

Segon.—El mandat pur i simple de pagar una quantitat determinada en pessetes o moneda estrangera convertible admesa a cotització oficial.

Tercer.—El nom de la persona que ha de pagar, denominada lliurat.

Quart.—La indicació del venciment.

Cinquè.—El lloc on s'ha d'efectuar el pagament.

Sisè.—El nom de la persona a qui s'ha de fer el pagament o a l'ordre de la qual s'ha d'efectuar.

Setè.—La data i el lloc en què la lletra es lliura.

Vuitè.—La signatura del que emet la lletra, denominat lliurador.

Article segon.

El document que no compleixi algun dels requisits que s'indiquen a l'article precedent no es considera lletra de canvi, llevat dels casos compresos en els paràgrafs següents:

a) La lletra de canvi el venciment de la qual no estigui expressat es considera pagadora a la vista.

b) A falta d'indicació especial, el lloc designat al costat del nom del lliurat es considera el lloc del pagament i, alhora, lloc del domicili del lliurat.

c) La lletra de canvi que no indiqui el lloc d'emissió es considera lliurada en el lloc designat al costat del nom del lliurador.

Article tercer.

Si la lletra es gira contra dos o més lliurats, s'entén que s'adreça indistintament a cadascun d'ells, perquè qualsevol d'ells pagui l'import total de la lletra.

Article quart.

La lletra de canvi també es pot girar:

a) A l'ordre del mateix lliurador.

b) Contra el mateix lliurador.

c) Per compte d'un tercer.

Article cinquè.

La lletra de canvi pot ser pagadora en el domicili d'un tercer, sigui a la localitat en què el lliurat té el domicili, sigui en una altra localitat.

En aquest cas, el pagament s'ha de reclamar del tercer, llevat que s'expressi que pagarà el mateix lliurat.

Article sisè.

En una lletra de canvi pagadora a la vista o a un termini des de la vista, el lliurador pot disposar que la quantitat corresponent meriti interessos. En qualsevol altra lletra de canvi, aquesta estipulació es considera no escrita.

El tipus d'interès anual s'ha d'indicar a la lletra i, a falta d'aquesta indicació, la clàusula corresponent es considera no escrita.

Els interessos corren mentre no s'indiqui una altra data a aquest efecte.

Article setè.

Si, en una lletra de canvi, hi figura escrit l'import en lletres i en números, és vàlida la quantitat escrita en lletres, en cas de diferència.

La lletra de canvi l'import de la qual estigui escrit diverses vegades per una quantitat diferent, ja sigui en lletres, ja sigui en números, és vàlida per la quantitat inferior.

Article vuitè.

Quan una lletra de canvi porti signatures de persones incapaces d'obligar-se, o signatures falses, de persones imaginàries, o signatures que per qualsevol altra raó no puguin obligar les persones que hagin signat la lletra o aquelles amb el nom de les quals estigui signada, les obligacions dels altres signants no deixen per això de ser vàlides.

Article novè.

Tots els qui posin signatures a nom d'un altre en lletres de canvi han d'estar autoritzats a fer-ho amb poder de les persones en representació de les quals actuen, cosa que s'ha d'expressar clarament a l'antesignatura.

Es considera que els administradors de companyies estan autoritzats pel sol fet del seu nomenament.

Els prenedors i els tenidors de lletres tenen dret a exigir als signants l'exhibició del poder.

Article deu.

Qui posi la seva signatura en una lletra de canvi, com a representant d'una persona sense poders per actuar en nom d'ella, està obligat en virtut de la lletra. Si la paga, té els mateixos drets que hauria tingut el presumpte representat. Això també s'entén del representant que hagi excedit els seus poders, sense perjudici de la responsabilitat canviària del representat dins els límits del poder.

Article onze.

El lliurador garanteix l'acceptació i el pagament.

Es pot eximir de la garantia de l'acceptació, però tota clàusula per la qual s'exoneri de la garantia del pagament es considera no escrita.

Article dotze.

Quan una lletra de canvi, incompleta en el moment de l'emissió, s'hagi completat contràriament als acords subscrits, l'incompliment d'aquests acords no es pot al·legar contra el tenidor, llevat que aquest hagi adquirit la lletra de mala fe o amb culpa greu.

Article tretze.

Quan l'extensió de les mencions que hagin de figurar a la lletra ho exigeixi, es pot ampliar el document en què consti la lletra de canvi i incorporar-hi un suplement per mitjà d'un full adherit en el qual s'identifiqui i on es pot fer constar qualsevol menció de les previstes en aquesta Llei, llevat de les esmentades a l'article primer, que han de figurar en el document en el qual es va crear la lletra.

CAPÍTOL II

De l'endossament

Article catorze.

La lletra de canvi, encara que no estigui expressament lliurada a l'ordre, és transmissible per endossament.

Quan el lliurador hagi escrit a la lletra de canvi les paraules «no a l'ordre», o una expressió equivalent, el títol no és transmissible, sinó en la forma i amb els efectes d'una cessió ordinària.

L'endossament es pot fer fins i tot a favor del lliurat, hagi acceptat o no, del lliurador o de qualsevol altra persona obligada a la lletra. Totes aquestes persones la poden tornar a endossar.

Article quinze.

L'endossament ha de ser total, pur i simple. Tota condició a la qual consti subordinat es considera no escrita.

L'endossament parcial és nul.

L'endossament al portador equival a un endossament en blanc.

Article setze.

L'endossament s'ha d'escriure en la lletra o en el seu suplement i ha de ser signat per l'endossant.

És endossament en blanc el que no designi l'endossatari o consisteixi simplement en la signatura de l'endossant. En aquest últim cas, perquè l'endossament sigui vàlid ha d'estar escrit al dors de la lletra de canvi.

Article disset.

L'endossament transmet tots els drets resultants de la lletra de canvi.

Quan l'endossament estigui en blanc, el tenidor pot:

1. Completar l'endossament en blanc, el tenidor amb el seu nom o amb el d'una altra persona.
2. Endossar la lletra novament en blanc o fer-ho designant un endossatari determinat.
3. Lliurar la lletra a un tercer, sense completar l'endossament en blanc i sense endossar-la.

Article divuit.

L'endossant, llevat que hi hagi una clàusula en contra, garanteix l'acceptació i el pagament davant dels tenidors posteriors.

L'endossant pot prohibir un nou endossament. En aquest cas, no respon davant les persones a les quals ulteriorment s'endossi la lletra.

Article dinou.

El tenidor de la lletra de canvi es considera portador legítim de la lletra si justifica el seu dret per una sèrie no interrompuda d'endossaments, encara que l'últim endossament estigui en blanc. A aquest efecte, els endossaments ratllats es consideren no escrits. Quan un endossament en blanc vagi seguit d'un altre endossament, el signant d'aquest s'entén que va adquirir la lletra per l'endossament en blanc.

Quan una persona sigui desposseïda d'una lletra de canvi, per qualsevol causa, el nou tenidor que justifiqui el seu dret en la forma indicada en el paràgraf precedent no està obligat a tornar la lletra si la va adquirir de bona fe.

Article vint.

El demandat per una acció canviària no pot oposar al tenidor excepcions fonamentades en les seves relacions personals amb el lliurador o amb els tenidors anteriors, si no és que el tenidor, en adquirir la lletra, va procedir a propòsit en perjudici del deutor.

Article vint-i-u.

Quan l'endossament contingui la menció «valor al cobrament», «per a cobrança», «per poder», o qualsevol altra que indiqui un simple mandat, el tenidor pot exercir tots els drets derivats de la lletra de canvi, però no pot endossar-la sinó a títol de comissió de cobrança.

En aquest cas, les persones obligades només poden invocar contra el tenidor les excepcions que es puguin al·legar contra l'endossant.

L'autorització continguda en l'endossament d'apoderament no cessa per la mort del mandant, ni per la seva incapacitat sobrevinguda.

Article vint-i-dos.

Quan un endossament contingui la menció «valor a garantir», «valor en penyora», o qualsevol altra que impli-

qui una garantia, el tenidor pot exercir tots els drets que deriven de la lletra de canvi, però l'endossament fet per ell només val com a comissió de cobrança.

Les persones obligades no poden invocar contra el tenidor d'una lletra rebuda en penyora o en garantia les excepcions fonamentades en les seves relacions personals amb l'endossant que les va transmetre en garantia, llevat que el tenidor, en rebre la lletra, hagi procedit a propòsit en perjudici del deutor.

Article vint-i-tres.

L'endossament posterior al venciment, que no pot ser realitzat per l'acceptant, produeix els mateixos efectes que un endossament anterior. Tanmateix, l'endossament posterior al protest o a la declaració equivalent per manca de pagament o al venciment del termini establert per aixecar el protest no produeix altres efectes que els d'una cessió ordinària.

L'endossament sense data es considera fet abans d'acabar el termini fixat per aixecar el protest, llevat que hi hagi una prova en contra.

Article vint-i-quatre.

La cessió ordinària de la lletra transmet al cessionari tots els drets del cedent, en els termes previstos en els articles 347 i 348 del Codi de comerç.

El cessionari té dret al lliurament de la lletra. Els mateixos efectes produeix la transmissió de la lletra per qualsevol altre mitjà diferent de l'endossament.

CAPÍTOL III

De l'acceptació

Article vint-i-cinc.

El tenidor o el simple portador d'una lletra de canvi la pot presentar a l'acceptació del lliurat, en el lloc del seu domicili i fins a la data del venciment.

Article vint-i-sis.

En tota lletra de canvi el lliurador pot establir que s'ha de presentar a l'acceptació, fixant o no un termini per fer-ho.

També pot prohibir a la lletra la seva presentació a l'acceptació, llevat que sigui pagadora en el domicili del lliurat, o es tracti d'una lletra girada a un termini des de la vista.

També pot establir que la presentació a l'acceptació no s'hagi d'efectuar abans d'una determinada data.

Qualsevol endossant pot establir que la lletra s'ha de presentar a l'acceptació fixant o no un termini per fer-ho, llevat que el lliurador hagi prohibit l'acceptació.

Article vint-i-set.

Les lletres de canvi a un termini des de la vista s'han de presentar a l'acceptació en el termini d'un any a partir de la seva data.

El lliurador pot escurçar aquest últim termini o fixar-ne un de més llarg. Aquests terminis poden ser escurçats pels endossants.

Article vint-i-vuit.

El lliurat pot demanar que se li presenti per segona vegada la lletra de canvi l'endemà de la primera presenta-

ció. Els obligats en via de regrés no poden al·legar que aquesta petició quedi incomplerta, llevat que hi hagi constància d'aquesta en el protest o en la declaració equivalent del lliurat.

El portador no està obligat a deixar en poder del lliurat la lletra presentada a l'acceptació.

Article vint-i-nou.

L'acceptació s'ha d'escriure en la lletra de canvi. S'ha d'expressar mitjançant la paraula «accepto» o qualsevol altra equivalent, i ha d'anar signada pel lliurat. La simple signatura d'aquest posada a l'anvers de la lletra equival a l'acceptació.

Quan la lletra sigui pagadora a un determinat termini des de la vista, o quan s'hagi de presentar a l'acceptació en un termini fixat per una estipulació especial, l'acceptació ha de portar la data del dia en què s'hagi donat, si no és que el portador exigeix que es fixi la data del dia de la presentació. A falta de data, el portador, per conservar els seus drets contra els endossants i contra el lliurador, ha de fer constar aquesta omisió mitjançant protest, aixecat en temps hàbil.

Article trenta.

L'acceptació ha de ser pura i simple, però el lliurat la pot limitar a una part de la quantitat.

Qualsevol altra modificació introduïda per l'acceptació en el text de la lletra de canvi equival a una negativa d'acceptació. No obstant això, l'acceptant queda obligat d'acord amb els termes de la seva acceptació.

Article trenta-u.

La lletra girada contra dos o més lliurats es pot presentar a qualsevol d'ells, llevat que indiqui clarament el contrari. La negativa de l'acceptació per un d'ells permet al tenidor l'exercici de la seva acció de regrés de conformitat amb el que disposa l'article 50.

Article trenta-dos.

Quan el lliurador hagi indicat a la lletra de canvi un lloc de pagament diferent del del domicili del lliurat, sense designar un tercer a qui s'hagi de reclamar el pagament, el lliurat ho pot fer en el moment de l'acceptació. A falta de designació, s'entén que l'acceptant s'ha obligat a pagar per si mateix en el lloc de pagament.

Quan la lletra sigui pagadora en el domicili del lliurat, aquest pot indicar en l'acceptació un altre domicili de pagament a la mateixa localitat i, si s'escau, la persona a qui s'hagi de reclamar el pagament.

Article trenta-tres.

Per l'acceptació, el lliurat s'obliga a pagar la lletra de canvi al seu venciment.

Article trenta-quatre.

Quan el lliurat tingui en poder seu la lletra per a la seva acceptació, l'accepti i abans de tornar-la ratlli o cancel·li l'acceptació, es considera que la lletra no ha estat acceptada. Llevat que hi hagi una prova en contra, la ratllada es considera feta pel lliurat i abans de la devolució del títol.

No obstant això, si el lliurat ha notificat l'acceptació per escrit al tenidor o a qualsevol signant de la lletra, està obligat davant d'aquests en els termes de la seva acceptació.

CAPÍTOL IV

De l'aval

Article trenta-cinc.

El pagament d'una lletra es pot garantir mitjançant un aval, ja sigui per la totalitat o per una part del seu import. Aquesta garantia la pot prestar un tercer o també un signant de la lletra.

L'aval es pot subscriure fins i tot després del venciment i denegació de pagament de la lletra, sempre que en atorgar-se no hagi quedat alliberat l'avalat de la seva obligació canviària.

Article trenta-sis.

L'aval s'ha de posar a la lletra o al seu suplement. S'hi ha de fer constar mitjançant les paraules «per aval» o qualsevol altra fórmula equivalent, i ha d'estar signat per l'avalista.

La simple signatura d'una persona posada a l'anvers de la lletra de canvi val com a aval, sempre que no es tracti de la signatura del lliurat o del lliurador.

L'aval ha d'indicar qui s'avalava. A falta d'aquesta indicació, s'entén avalat l'acceptant i, si no, el lliurador.

No produeix efectes canviaris l'aval en un document separat.

Article trenta-set.

L'avalista respon igual que l'avalat, i no pot oposar les excepcions personals d'aquest. És vàlid l'aval encara que l'obligació garantida sigui nul·la per qualsevol causa que no sigui la de vici de forma.

Quan l'avalista paga la lletra de canvi adquireix els drets derivats d'aquesta contra la persona avalada i contra els qui siguin responsables canviàriament respecte a aquesta última.

CAPÍTOL V

Del venciment

Article trenta-vuit.

La lletra de canvi es pot lliurar:

1. A data fixa.
2. En un termini comptat des de la data.
3. A la vista.
4. En un termini comptat des de la vista.

Les lletres de canvi que indiquin altres venciments o venciments successius són nul·les.

Article trenta-nou.

La lletra de canvi a la vista és pagadora a la seva presentació. S'ha de presentar al pagament dins de l'any següent a la seva data. El lliurador pot escurçar aquest termini o fixar-ne un de més llarg. Aquests terminis poden ser escurçats pels endossants.

El lliurador pot disposar que una lletra de canvi pagadora a la vista no es presenti al pagament abans d'una determinada data. En aquest cas, el termini per a la presentació es compta des d'aquesta data.

Article quaranta.

El venciment d'una lletra de canvi a un termini des de la vista es determina per la data de l'acceptació o, si no, per la del protest o declaració equivalent.

A falta de protest, qualsevol acceptació que no porti data es considera, sempre davant l'acceptant, que ha estat posada l'últim dia del termini assenyalat per a la seva presentació a l'acceptació.

Article quaranta-u.

En les lletres de canvi lliurades a un o diversos mesos a partir de la seva data o de la vista, el venciment es determina computant-se els mesos de data a data. Quan en el mes del venciment no hi hagi dia equivalent a l'inicial del còmput, s'ha d'entendre que el termini expira l'últim del mes.

En el còmput no s'exclouen els dies inhàbils, però si el dia del venciment ho és, s'entén que la lletra venç el primer dia hàbil següent.

Article quaranta-dos.

Quan una lletra de canvi sigui pagadora a data fixa en un lloc en què el calendari sigui diferent del que regeix en el lloc de l'emissió, la data del venciment s'entén fixada d'acord amb el calendari del lloc del pagament.

Quan una lletra lliurada entre dues places que tinguin calendaris diferents sigui pagadora a cert termini des de la seva data, el dia de l'emissió s'ha de remetre al dia corresponent del calendari del lloc del pagament, i el venciment s'ha de determinar en conseqüència. Les mateixes regles són aplicables per a la presentació de les lletres a la seva acceptació.

Aquestes regles no són aplicables quan de la lletra de canvi es desprengui la intenció del lliurador d'adoptar-ne altres de diferents.

CAPÍTOL VI

Del pagament

Article quaranta-tres.

El tenidor d'una lletra de canvi pagadora en un dia fix o a un termini a comptar de la data o des de la vista ha de presentar la lletra de canvi al pagament el dia del seu venciment, o un dels dos dies hàbils següents.

Quan es tracti de lletres de canvi domiciliades en un compte obert en entitat de crèdit, la seva presentació en una cambra o sistema de compensació equival a la presentació al pagament.

Quan la lletra de canvi estigui en poder d'una entitat de crèdit, la presentació al pagament es pot fer mitjançant l'enviament al lliurat, amb una anterioritat suficient al dia del venciment, d'un avís que contingui totes les dades necessàries per a la identificació de la lletra, a fi que pugui indicar les seves instruccions per al pagament.

Article quaranta-quatre.

La lletra girada contra dos o més lliurats ha de ser presentada al seu venciment als acceptants perquè la pagui qualsevol d'ells. Si la lletra no té acceptants, pot ser presentada a qualsevol dels lliurats.

Quan els domicilis fixats per al pagament dels diferents acceptants estiguin en localitats diverses, una vegada presentada la lletra de pagament infructuosament en la data del seu venciment a un dels acceptants, en els termes previstos a l'article anterior, s'han d'efectuar les successives presentacions en el termini de vuit dies hàbils per a cadascuna d'elles.

La manca de pagament de la lletra per tots els acceptants o per un dels lliurats quan no estigui acceptada és suficient per atribuir al tenidor les accions establertes en aquesta Llei per al cas que la lletra no sigui pagada.

Article quaranta-cinc.

El lliurat pot exigir, en pagar la lletra de canvi, que li sigui lliurada amb el rebut de portador, llevat que aquest sigui una entitat de crèdit, cas en què aquesta pot lliurar, excepte si es pacta el contrari entre lliurador i lliurat, en comptes de la lletra original, un document acreditatiu del pagament en el qual s'identifiqui suficientment la lletra. Aquest document té ple valor alliberador per al lliurat davant qualsevol creditor canviari, i l'entitat tenidora de la lletra ha de respondre de tots els danys i perjudicis que puguin resultar del fet que es torni a exigir el pagament de la lletra tant davant el lliurat com davant els altres obligats canviaris. Es considera pagada la lletra que, després del seu venciment, estigui, aquesta o el document a què es refereix aquest article, en poder del lliurat o del domiciliatari.

El portador no pot rebutjar un pagament parcial.

En cas de pagament parcial, el lliurat pot exigir que aquest pagament es faci constar en la lletra i que se li'n doni un rebut.

Article quaranta-sis.

El portador d'una lletra de canvi no pot ser obligat a rebre el pagament abans del venciment.

El lliurat que pagui abans del venciment ho ha de fer pel seu compte i risc.

Qui pagui al venciment queda alliberat, si no és que ha incorregut en dol o culpa greu en apreciar la legitimitat del tenidor. A aquest efecte, està obligat a comprovar la regularitat de la sèrie dels endossaments, però no l'autenticitat de la signatura dels endossants.

Article quaranta-set.

El pagament de les lletres de canvi lliurades en moneda estrangera convertible admesa a cotització oficial s'ha de fer en la moneda pactada, sempre que l'obligació de pagament en aquesta moneda estigui autoritzada o estigui permesa d'acord amb les normes de control de canvis.

Si no és possible fer el pagament en la moneda pactada, per una causa no imputable al deutor, aquest ha de lliurar el valor en pessetes de la quantitat expressada en la lletra de canvi, i aquest valor s'ha de determinar d'acord amb el canvi venedor corresponent al dia del venciment. En cas de demora, el tenidor pot exigir que l'import de la lletra li sigui pagat pel valor en pessetes que resulti del canvi venedor de la data del venciment o del de la data de pagament, a elecció seva.

Quan l'import de la lletra de canvi s'hagi indicat en una moneda que tingui la mateixa denominació però diferent valor en el país d'emissió que en el país de pagament, es considera que la moneda expressada és la del lloc de pagament.

Article quaranta-vuit.

A falta de presentació al pagament de la lletra de canvi en el termini fixat per l'article 43, tot deutor té la facultat de consignar-ne l'import en un dipòsit a disposició del tenidor i pel seu compte i risc, judicialment o en una entitat de crèdit, notari o agent mediador col·legiat.

CAPÍTOL VII

De les accions per manca d'acceptació i per manca de pagament*Article quaranta-nou.*

L'acció canviària pot ser directa contra l'acceptant o els seus avalistes, o de regress contra qualsevol altre obligat.

A manca de pagament, el tenidor, encara que sigui el mateix lliurador, té contra l'acceptant i el seu avalista l'acció directa derivada de la lletra de canvi per reclamar sense necessitat de protest, tant en la via ordinària com en l'executiva, el que preveuen els articles 58 i 59.

Article cinquanta.

El tenidor pot exercir la seva acció de regress contra els endossants, el lliurador i les altres persones obligades una vegada vençuda la lletra, quan el pagament no s'hagi efectuat.

La mateixa acció es pot exercir abans del venciment en els casos següents:

a) Quan s'hagi denegat totalment o parcialment l'acceptació.

b) Quan el lliurat, sigui acceptant o no, estigui en suspensió de pagaments, o fallida o concurs, o hagi resultat infructuós l'embargament dels béns.

c) Quan el lliurador d'una lletra, la presentació a l'acceptació de la qual hagi estat prohibida, estigui en suspensió de pagaments, fallida o concurs.

En els supòsits dels apartats b) i c), els demandats poden obtenir del jutge un termini per al pagament que en cap cas ha d'excedir el dia del venciment de la lletra.

Article cinquanta-u.

La manca d'acceptació s'ha de fer constar mitjançant protest aixecat de conformitat amb el que preveu aquest capítol.

Produeix tots els efectes canviaris de protest la declaració que consti en la mateixa lletra, signada i datada pel lliurat, en la qual es denegui l'acceptació o el pagament, així com la declaració, amb els mateixos requisits, del domiciliatari o, si s'escau, de la Cambra de Compensació, en què es denegui el pagament, llevat que el lliurador hagi exigít expressament a la lletra l'aixecament del protest notarial. En tot cas, la declaració del lliurat, del domiciliatari o de la Cambra de Compensació s'ha de fer dins els terminis establerts per al protest notarial a l'article següent.

El protest notarial per manca d'acceptació s'ha de fer dins els terminis fixats per a la presentació a l'acceptació o dels cinc dies hàbils següents a la seva terminació.

El protest per manca de pagament d'una lletra de canvi pagadora a data fixa, o a cert termini des de la seva data, o des de la vista, s'ha de fer en un dels cinc dies hàbils següents al del venciment de la lletra de canvi. Si es tracta d'una lletra pagadora a la vista, el protest s'ha d'estendre en el termini indicat en el paràgraf precedent per al protest per manca d'acceptació.

El protest per manca d'acceptació eximeix de la presentació al pagament i del protest per manca de pagament.

En cas de suspensió de pagaments, declaració de fallida o concurs del lliurat, hagi acceptat aquest o no, o del lliurador d'una lletra no subjecta a acceptació, la presentació de la providència tenint per sol·licitada la suspensió de pagaments o de l'acte declaratiu de la fallida o concurs, és suficient perquè el portador pugui exercir les accions de regress.

Article cinquanta-dos.

La declaració de quedar protestada la lletra l'ha de fer el notari, dins els terminis previstos a l'article anterior, mitjançant una acta en la qual s'ha de copiar o reproduir la lletra.

En els dos dies hàbils següents, el notari ha de notificar el protest al lliurat, mitjançant una cèdula estesa en paper comú, en la qual han de constar el seu nom, cog-

noms i l'adreça del seu despatx. A la cèdula s'ha de copiar o reproduir la lletra i s'ha d'indicar al lliurat el termini de què disposa, de conformitat amb l'article 53, per examinar l'original, que ha d'estar dipositat a la notaria, per acceptar o pagar la lletra, segons els casos, o fer manifestacions congruents amb el protest.

La cèdula de notificació ha de ser lliurada pel notari, o per qui aquest designi per fer-ho, al lliurat, els seus dependents o parents, o qualsevol persona que estigui en el domicili que correspongui. Si no s'hi troba cap d'ells, la notificació es considera vàlidament realitzada amb el seu lliurament a qualsevol veí del domicili. La negativa a rebre la cèdula no afecta la validesa de la notificació. Tot això s'ha de fer constar per una diligència a l'acta de protest.

Les entitats de crèdit estan obligades a remetre al lliurat en el termini de dos dies hàbils, la cèdula de notificació del protest per manca de pagament de les lletres de canvi que hi estiguin domiciliades.

Article cinquanta-tres.

Sigui quina sigui l'hora en què s'hagi fet la notificació, el notari ha de retenir en el poder seu la lletra sense lliurar-la ni cap testimoni del protest al tenidor fins a les catorze hores del segon dia hàbil següent a la notificació. Durant aquest temps i en hores de despatx, els interessats poden examinar la lletra a la notaria i fer manifestacions congruents amb el protest.

Si aquest és per manca de pagament i el pagador es presenta en aquest termini a satisfer l'import de la lletra i les despeses del protest, el notari ha d'admetre el pagament i fer-li lliurament de la lletra amb diligència a aquesta i en l'acta d'haver-se pagat i cancel·lat el protest.

De la mateixa manera, si el protest és per manca d'acceptació, la cancel·lació s'ha d'anotar en l'acta, si la lletra és acceptada.

Dins els cinc dies hàbils següents a l'expiració del termini establert en el paràgraf primer d'aquest article, el notari ha de procedir a la devolució de la lletra al tenidor amb una còpia del protest, si l'ha sol·licitat. No obstant això, el tenidor les pot retirar des del mateix moment en què hagi expirat el termini del paràgraf primer.

Article cinquanta-quatre.

Si la lletra protestada conté indicacions o són diversos els lliurats, s'ha d'enviar la cèdula de notificació a tots els qui resideixin a la mateixa plaça, en la forma i amb els efectes assenyalats a l'article 52.

Si resideixen en una plaça diferent, es pot reproduir el protest a la localitat de què es tracti dins els vuit dies hàbils següents a la data de protest precedent.

Article cinquanta-cinc.

El tenidor ha de comunicar la manca d'acceptació o de pagament al seu endossant i al lliurador dins el termini de vuit dies hàbils. Aquest termini es computa de la manera següent: 1. En el cas de protest notarial, des de la data del protest. 2. En el cas de la declaració escrita a què es refereix l'article 51, paràgraf segon, des de la data que hi consti. 3. En el cas de la clàusula de devolució «sense despeses», des de la data de la presentació de la lletra.

Dins els dos dies hàbils següents a la data en què l'endossant hagi rebut la comunicació, l'ha de comunicar, al seu torn, a l'endossant, i indicar-li els noms i les adreces dels qui hagin donat les comunicacions precedents. La mateixa obligació correspon a tots els endossants fins a arribar al lliurador. Els terminis abans esmentats corren des del moment en què es rebí la comunicació precedent.

Qualsevol comunicació que es realitzi a un signant de la lletra s'ha de fer dins el mateix termini al seu avalista. Si no en consta l'adreça, la comunicació l'ha d'efectuar l'avalat.

En cas que un endossant no hagi indicat la seva adreça o l'ha indicat de manera il·legible, és suficient que la comunicació es faci a l'endossant anterior a ell.

Qui hagi d'efectuar una comunicació ho pot fer en qualsevol forma, fins i tot per la simple devolució de la lletra de canvi, però ha de provar que ha donat la comunicació dins el termini assenyalat. Es considera que s'ha observat aquest termini quan la carta en què es faci la comunicació s'hagi posat al correu dins d'aquest termini.

Qui no faci la comunicació dins el termini abans indicat conserva la seva acció, però és responsable, si pertoca, del perjudici causat per la seva negligència, sense que el que es reclama per danys i perjudicis pugui excedir l'import de la lletra de canvi.

Article cinquanta-sis.

Mitjançant la clàusula de «devolucions sense despeses», «sense protest», o qualsevol altra indicació equivalent escrita en el títol i signada, el lliurador, l'endossant o els seus avalistes poden dispensar el tenidor de fer que s'aixequi el protest per manca d'acceptació o per manca de pagament per poder exercir les accions de regrés, tant per la via ordinària com executiva.

Aquesta clàusula no dispensa el tenidor de presentar la lletra dins els terminis corresponents ni de les comunicacions que hagi de donar. La prova de la inobservança dels terminis incumbeix a qui ho al·legui contra el tenidor.

Si la clàusula ha estat escrita pel lliurador, produeix els efectes en relació amb tots els signants; si ha estat inserida per un endossant o avalista, només causa efecte amb relació a aquests. Quan malgrat la clàusula inserida pel lliurador, el portador mani aixecar el protest, les despeses que originen són del seu compte. Si la clàusula procedeix d'un endossant o d'un avalista, les despeses de protest, en cas que s'aixequi, poden ser reclamades de tots aquests signants.

Article cinquanta-set.

Els qui hagin lliurat, acceptat, endossat o avalat una lletra de canvi responen solidàriament davant del tenidor.

El portador té dret a procedir contra totes aquestes persones individualment o conjuntament, sense que li sigui indispensable observar l'ordre en què s'hagin obligat.

El mateix dret correspon a qualsevol signant d'una lletra de canvi que l'hagi pagat.

L'acció intentada contra qualsevol de les persones obligades no impedeix que es procedeixi contra les altres, encara que siguin posteriors en ordre a la que hagi estat demandada primer.

Article cinquanta-vuit.

El tenidor pot reclamar a la persona contra qui exerceixi la seva acció:

Primer.—L'import de la lletra de canvi no acceptada o no pagada, amb els interessos que s'hi indiquen de conformitat amb l'article 6 d'aquesta Llei.

Segon.—Els rèdits de la quantitat anterior meritats des de la data de venciment de la lletra calculats al tipus d'interès legal del diner incrementat de dos punts.

Tercer.—Les altres despeses, incloses les del protest i les de les comunicacions.

Si l'acció s'exerceix abans del venciment, s'ha de deduir de l'import de la lletra el descompte corresponent. Aquest descompte es calcula a l'interès legal del diner vigent el dia en què l'acció s'exerceixi, augmentant de dos punts.

Article cinquanta-nou.

Qui hagi reemborsat la lletra de canvi pot reclamar a les persones que siguin responsables davant seu:

1. La quantitat íntegra que hagi pagat.
2. Els interessos d'aquesta quantitat, calculats a l'interès legal del diner, augmentat de dos punts, a partir de la data de pagament.
3. Les despeses que hagi realitzat.

Article seixanta.

Tota persona obligada contra la qual s'exerceixi o es pugui exercir una acció canviària pot exigir, mitjançant el pagament corresponent, el lliurament de la lletra de canvi amb el protest, si s'escau, i el compte de ressaca amb l'he rebut.

Qualsevol endossant que hagi pagat una lletra de canvi pot ratllar-ne l'endossament i els endossants subsegüents.

El tenidor de la lletra a qui un obligat canviari li ofereixi el pagament d'aquesta està obligat a acceptar-lo i a lliurar la lletra en el termini més breu possible des de l'oferiment. A partir de l'oferiment de pagament, el tenidor és responsable del perjudici causat per la seva conducta.

Article seixanta-u.

Quan s'exerceix acció de regrés en cas d'acceptació parcial, qui pagui la quantitat que hagi quedat sense acceptar en la lletra pot exigir que aquest pagament es faci constar a la lletra de canvi i que se li doni el rebut corresponent. El tenidor, a més, li ha de lliurar una còpia autèntica de la lletra, així com el protest, si s'ha aixecat, perquè pugui exercir al seu torn qualsevol acció de regrés, en via ordinària o executiva.

Article seixanta-dos.

Tota persona que tingui dret d'exercir l'acció de regrés es pot reemborsar, llevat que hi hagi una estipulació en contra, mitjançant una nova lletra girada a la vista sobre qualsevol dels obligats en la lletra i pagadora en el domicili de l'obligat.

La lletra de ressaca ha d'incloure, a més de les quantitats indicades als articles 58 i 59, un dret de comissió i l'import del timbre de la lletra.

Quan sigui el tenidor qui giri la lletra de ressaca, l'import d'aquesta s'ha de fixar d'acord amb el canvi d'una lletra pagadora a la vista, girada des del lloc en què la lletra primitiva era pagadora sobre el lloc del domicili del garant. Si la lletra és emesa per un endossant, el seu import s'ha de fixar d'acord amb el canvi d'una lletra a la vista lliurada des de la plaça en què el lliurador de la lletra de ressaca té el seu domicili sobre el lloc del domicili del responsable d'aquesta lletra.

Article seixanta-tres.

El tenidor perd totes les seves accions canviàries contra els endossants, lliurador, i les altres persones obligades, llevat de l'acceptant i del seu avalista, en els casos següents:

- a) Quan no hagi presentat, dins el termini, la lletra girada a la vista o a un termini des de la vista.
- b) Quan, tot i ser necessari, no s'hagi aixecat el protest o fet la declaració equivalent per manca d'acceptació o de pagament.
- c) Quan no hagi presentat la lletra al pagament dins el termini, en cas d'haver-se'n estipulat la devolució «sense despeses».

Si la lletra no ha estat presentada a l'acceptació en el termini assenyalat pel lliurador, el tenidor perd les acci-

ons de regrés que li corresponguin, tant per manca d'acceptació, si no és que dels termes d'aquesta en resulta que el lliurador només va excloure la seva garantia per manca d'acceptació.

Quan l'estipulació d'un termini per a la presentació estigui continguda en un endossament, només beneficia l'endossant que la va posar.

Article seixanta-quatre.

Quan no sigui possible presentar la lletra de canvi o aixecar el protest, dins els terminis fixats, per una causa de força major, s'entenen prorrogats aquests terminis. El tenidor està obligat a comunicar sense demora a l'endossant el cas de força major i a anotar aquesta comunicació, datada i signada per ell, a la lletra de canvi. És aplicable a aquest cas el que disposa l'article 55.

Una vegada que hagi cessat la força major, el tenidor ha de presentar sense demora la lletra a l'acceptació o al pagament, i, si pertoca, ha d'aixecar el protest.

Si la força major persisteix una vegada transcorreguts trenta dies a partir de la data de venciment, les accions de regrés es poden exercir sense que sigui necessària la presentació ni el protest.

Per a les lletres de canvi a la vista o a un termini des de la vista, el termini de trenta dies corre a partir de la data en què el tenidor hagi notificat la força major a l'endossant, fins i tot abans de l'expiració dels terminis de presentació. Per a les lletres de canvi a un termini des de la vista, el termini de trenta dies s'afegeix al termini des de la vista indicat a la lletra de canvi.

No s'entén que constitueixen cas de força major els fets que només afectin personalment el tenidor o la persona encarregada per ell de la presentació de la lletra o de l'aixecament del protest.

Article seixanta-cinc.

Quan el tenidor hagi perdut l'acció canviària contra tots els obligats i no pugui exercir accions causals contra ells, es pot dirigir contra el lliurador, l'acceptant o un endossant, per exigir-los el pagament de la quantitat amb la qual s'hagin enriquit injustament en perjudici seu, com a conseqüència de l'extinció de l'obligació canviària per l'omissió dels actes exigits per la llei per a la conservació dels drets que deriven del títol.

L'acció d'enriquiment a favor del tenidor prescriu al cap de tres anys d'haver-se extingit l'acció canviària.

Article seixanta-sis.

La lletra de canvi comporta l'execució als efectes previstos als articles 1.429 i següents de la Llei d'enjudiciament civil, per la quantitat determinada en el títol i per les altres quantitats, de conformitat amb els articles 58, 59 i 62 d'aquesta Llei, sense necessitat de reconeixement judicial de les signatures.

Article seixanta-set.

El deutor canviari pot oposar al tenidor de la lletra les excepcions basades en les seves relacions personals amb ell. També pot oposar-hi les excepcions personals que ell tingui davant dels tenidors anteriors si en adquirir la lletra el tenidor va procedir a propòsit en perjudici del deutor.

El demandat canviari pot oposar, a més, les excepcions següents:

1. La inexistència o manca de validesa de la seva pròpia declaració canviària, inclosa la falsedat de la signatura.
2. La manca de legitimació del tenidor o de les formalitats necessàries de la lletra de canvi, de conformitat amb el que disposa aquesta Llei.

3. L'extinció del crèdit canviari el compliment del qual s'exigeix al demandat.

Davant de l'exercici de l'acció canviària només són admissibles les excepcions enunciades en aquest article. En cas que s'exerceixi l'acció canviària per la via executiva, no és aplicable el que preveuen l'article 1.464 i els números 1r i 2n de l'article 1.467 de la Llei d'enjudiciament civil.

Article seixanta-vuit.

L'exercici de l'acció canviària en judici executiu se sotmet al procediment que estableix la Llei d'enjudiciament civil amb les particularitats que preveuen els articles anteriors i les que a continuació s'expressen:

1. Si el deutor es persona per ell mateix o per un representant dins els tres dies següents al dia en què va tenir lloc la diligència prevista a l'article 1.442 de la Llei d'enjudiciament civil, per negar categòricament l'autenticitat de la seva signatura o al·legar manca absoluta de representació, o fa aquesta al·legació en l'acte de la diligència, el jutge, a la vista de les circumstàncies del cas i de la documentació aportada, pot aixecar l'embargament i exigir, si ho considera convenient, la caució o garantia adequada. Aquesta resolució s'ha d'adoptar en una peça separada i sense suspendre el curs del judici executiu.

2. L'interlocutòria del jutge en què aixequi l'embargament queda sense efecte si el deutor no formula dins el termini i en la forma escaient l'excepció corresponent o si, formulada, es desestima en la sentència.

3. En cap cas s'ha d'aixecar l'embargament quan la lletra de canvi estigui en algun dels casos següents:

a) Quan el lliurament, l'acceptació, l'aval o l'endossament hagin estat intervinguts, amb expressió de la data per un agent de canvi i borsa o un corredor de comerç col·legiat, o les respectives signatures estiguin legitimades en la mateixa lletra per un notari.

b) Quan es tracti d'una execució despatxada contra un obligat canviari que, en el protest o requerit de pagament notarialment o en acte de conciliació abans d'iniciar-se el judici executiu, no hagi negat categòricament l'autenticitat de la seva signatura en la lletra, o no hagi al·legat la manca absoluta de representació.

c) Quan l'obligat canviari hagi reconegut la seva signatura judicialment o en un document públic.

CAPÍTOL VIII

De la cessió de la provisió

Article seixanta-nou.

Si el lliurador, mitjançant una clàusula inserida a la lletra, declara que cedeix els seus drets referents a la provisió, aquests passen al tenidor.

Notificada al lliurat la cessió, aquest únicament pot pagar al tenidor degudament legitimat, contra el lliurament de la lletra de canvi.

CAPÍTOL IX

De la intervenció

Secció 1a *Disposicions generals*

Article setanta.

El lliurador, un endossant o un avalista, poden indicar a la lletra una persona que l'accepti o pagui, en cas que sigui necessari. La lletra també pot ser acceptada o pagada per una persona que, sense estar-hi expressament indi-

cada, intervingui per compte de qualsevol obligat en via de regrés.

La intervenció pot ser realitzada per un tercer, pel mateix lliurat, o per qualsevol obligat canviari a excepció de l'acceptant. L'intervinent ha de comunicar la seva intervenció en el termini de dos dies hàbils a la persona per compte de la qual l'ha realitzat. La inobservança d'aquest termini dóna lloc a la indemnització dels danys i perjudicis causats, que en cap cas poden sobrepassar l'import de la lletra.

Secció 2a *L'acceptació per intervenció*

Article setanta-u.

Es pot admetre l'acceptació per intervenció en tots els supòsits en què el tenidor d'una lletra de canvi susceptible d'acceptació tingui oberta la via de regrés abans del venciment.

L'acceptació per intervenció s'ha de fer constar a la lletra, ha d'estar signada per la persona que intervingui i indicar per compte de qui s'ha intervingut. Si falta aquesta última indicació, la lletra s'entén acceptada per compte del lliurador.

Article setanta-dos.

Quan a la lletra s'hagi indicat una persona que l'accepti o la pagui, si és necessari, en el mateix lloc del pagament, el tenidor perd les accions de regrés anteriors al venciment davant de qui va fer la indicació i davant dels signants posteriors a ell, si no és que, presentada la lletra a la persona indicada, i negada per aquesta l'acceptació, s'hagi fet constar així mitjançant protest.

En els altres casos d'intervenció, el tenidor pot rebutjar l'acceptació per intervenció; però si l'admet, perd les accions que li haurien correspost abans del venciment contra aquell en nom del qual s'hagi donat l'acceptació i contra els signants posteriors.

Article setanta-tres.

L'acceptant per intervenció respon davant del tenidor de la lletra i davant dels endossants posteriors a la persona per compte de la qual intervé, de la mateixa manera que li correspondria fer-ho formalment a aquesta última.

L'acceptació per intervenció no priva les persones per compte de les quals s'ha dut a terme i les que garanteixen a aquesta del dret a exigir al tenidor el lliurament de la lletra, del protest i del compte de ressaca, amb l'he rebut, si pertoca, mitjançant el reemborsament de les quantitats assenyalades a l'article 58.

Secció 3a *Del pagament per intervenció*

Article setanta-quatre.

El pagament per intervenció es pot fer sempre que el tenidor tingui dret a exercir la via de regrés, ja sigui abans o després del venciment de la lletra. Ha d'incloure la quantitat total que ha de satisfer aquell per qui s'intervé, i s'ha d'efectuar, com a molt tard, l'endemà de l'últim dia permès per aixecar el protest per manca de pagament.

Article setanta-cinc.

El tenidor que rebutgi el pagament amb intervenció perd les seves accions contra tots els obligats canviaris que haurien resultat alliberats si el pagament hagués estat acceptat.

En cas de diversos oferiments s'ha de donar preferència a qui alliberi un nombre més gran d'obligats. Qui pagui per intervenció, sabent que està incomplint aquesta regla, perd les seves accions contra totes les persones que hagin pogut quedar alliberades.

Article setanta-sis.

En cas que la lletra de canvi hagi estat acceptada per la intervenció de persones domiciliades en el lloc del pagament, o si les persones indicades per pagar tenen el domicili en aquest mateix lloc, el tenidor ha de presentar la lletra a totes elles i, en cas de manca de pagament, aixecar l'oportú protest, com a molt tard, l'endemà a l'últim permès per al protest per manca de pagament de la lletra.

La manca de protest dins el termini assenyalat allibera de la seva obligació qui va fer la indicació o aquella persona per compte de la qual es va acceptar la lletra, així com els endossants posteriors a ella.

Article setanta-set.

El pagament per intervenció allibera tots els signants de la lletra posteriors a aquell per compte del qual s'ha efectuat. La persona que el realitza adquireix tots els drets que derivin de la lletra contra l'obligat canviar pel qual ha intervingut i contra tots els qui responen davant seu. Tanmateix, l'intervinent que paga la lletra no pot tornar-la a endossar.

Article setanta-vuit.

El pagament per intervenció ha de constar a la lletra mitjançant l'he rebut, amb indicació de la persona a favor de la qual s'ha efectuat. A falta d'aquesta indicació, s'entén fet a favor de lliurador.

La lletra de canvi i el protest, si n'hi ha, s'han de lliurar a la persona que pagui per intervenció.

CAPÍTOL X

De la pluralitat d'exemplars i de les còpiesSecció 1a *Pluralitat d'exemplars**Article setanta-nou.*

La lletra de canvi es pot lliurar en diversos exemplars idèntics, que han d'estar numerats en el mateix títol, indicant, a més, el nombre total d'exemplars emesos.

Si manca aquesta indicació, cadascun dels exemplars es considera com una lletra de canvi diferent.

Quan en una lletra de canvi no s'indiqui que ha estat lliurada en un exemplar únic, qualsevol tenidor pot exigir a costa seva l'emissió de diversos exemplars. A aquest efecte s'ha d'adreçar al seu endossant, que està obligat a col·laborar amb ell, dirigint-se, al seu torn, al seu endossant, i així successivament fins a arribar al lliurador. Els endossants estan obligats a reproduir els endossaments en els nous exemplars.

Article vuitanta.

Quan es pagui un dels exemplars, s'extingeixen els drets derivats de tots els altres, encara que no s'hi hagi inclòs la menció que perden la seva validesa pel pagament d'un exemplar.

No obstant això, el lliurat està obligat per virtut de tot exemplar acceptat que no li hagin tornat.

Si un endossant ha transferit els exemplars a diferents persones, tant ell com els endossants ulteriors responen per raó de tots els exemplars que portin les seves signatures i que no hagin estat tornats.

Article vuitanta-u.

Qui hagi enviat un dels exemplars a l'acceptació ha d'indicar en els restants el nom de la persona en poder de

la qual es troba l'esmentat exemplar, la qual està obligada a lliurar-lo al portador legítim d'un altre exemplar.

Si es nega a fer-ho, el portador només pot exercir les seves accions de regrés després d'haver-ho fet constar mitjançant un protest:

1. Que l'exemplar enviat a l'acceptació no li ha estat lliurat, tot i haver-ho demanat.

2. Que no ha pogut obtenir l'acceptació o el pagament amb un altre exemplar.

Secció 2a *De les còpies**Article vuitanta-dos.*

Tot portador d'una lletra de canvi té dret a treure'n còpies. La còpia ha de reproduir exactament l'original amb els endossaments i altres mencions que hi figurin. També ha d'indicar on s'acaba la còpia.

La còpia pot ser endossada i avalada de la mateixa manera que l'original i amb els mateixos efectes.

Article vuitanta-tres.

La còpia ha d'indicar qui és el posseïdor del títol original. Aquest està obligat a lliurar el títol al portador legítim de la còpia.

Si es nega a fer-ho, el tenidor només pot exercir la seva acció de regrés contra les persones que hagin endossat o avalat la còpia, després de fer constar, mitjançant un protest, que l'original no li ha estat lliurat, malgrat haver-lo demanat.

Quan el títol original inclogui, després de l'últim endossament posat abans de treure'n la còpia, la menció «a partir d'aquí l'endossament només és vàlid en la còpia», o qualsevol altra fórmula equivalent, són nuls tots els endossaments signats posteriorment en l'original.

CAPÍTOL XI

De la pèrdua, sostracció o destrucció de la lletra*Article vuitanta-quatre.*

En els casos de pèrdua, sostracció o destrucció d'una lletra de canvi, el tenidor desposseït de la lletra pot acudir davant del jutge per impedir que es pagui a una tercera persona, perquè aquella sigui amortitzada i perquè es reconegui la seva titularitat.

El tenidor desposseït pot realitzar tots els actes tendents a la conservació del seu dret. Fins i tot, si la lletra ha vençut, pot exigir-ne el pagament, prestant la caució que fixi el jutge o la consignació judicial de l'import d'aquella.

Article vuitanta-cinc.

És jutge competent el que exerceixi jurisdicció a la localitat fixada a la lletra per al seu pagament.

A la denúncia que al jutge faci el tenidor desposseït, hi ha d'indicar els requisits essencials de la lletra de canvi i, si es tracta d'una lletra en blanc, els que siguin suficients per identificar-la, així com les circumstàncies que el van fer ser tenidor i les que van acompanyar la desposseïció. Ha d'adjuntar-hi els elements de prova de què disposi i proposar els altres mitjans de prova que puguin servir per fonamentar la denúncia.

Admesa la denúncia, el jutge ha de traslladar-la al lliurat o acceptant, i li ha d'ordenar que, si és presentada la lletra al cobrament, retingui el pagament i posi les circumstàncies de la presentació en coneixement del jutjat. També s'ha de traslladar al lliurador i altres obligats quan siguin coneguts i se'n sàpiga el domicili. Tots poden for-

mular davant del jutge dins els deu dies següents les alegacions que considerin oportunes.

El jutge, fetes les investigacions que consideri oportunes sobre la veracitat dels fets i sobre el dret del denunciador dins el termini assenyalat en el paràgraf anterior, ha d'ordenar immediatament que la denúncia es publiqui en el «Butlletí Oficial de l'Estat», i fixar el termini d'un mes, a comptar de la data de publicació, perquè el tenidor del títol pugui comparèixer i formular-hi oposició. No obstant això, si de les investigacions practicades o de les alegacions dels interessats resulta manifestament infonamentada la denúncia, el jutge pot sobreseure el procediment sense publicar-la, i deixar sense efecte el que s'hagi ordenat al lliurat o acceptant.

Article vuitanta-sis.

Si dins el termini d'un mes es presenta un tercer que aporta la lletra i s'oposa a la denúncia, s'ha de traslladar l'oposició al denunciador i al lliurat o acceptant i, prèvia audiència del ministeri fiscal, el jutge ha de resoldre, mitjançant el procediment previst per als incidents a la Llei d'enjudiciament civil.

Article vuitanta-set.

Transcorregut un mes des de la publicació de la denúncia sense que ningú la contradigui o en desestimar l'oposició, el jutge ha de dictar sentència en la qual declari l'amortització del títol.

Declarada judicialment l'amortització de la lletra, aquesta no té cap eficàcia i el denunciador el dret del qual ha estat reconegut pot exigir el pagament del seu crèdit en la data del venciment de la lletra amortitzada, retirar la caució prestada si el pagament ja ha tingut lloc o exigir l'expedició d'un duplicat si la lletra amortitzada no està vençuda.

El que estableix aquest capítol s'entén sense perjudici del que disposa el paràgraf segon de l'article 19 d'aquesta Llei.

CAPÍTOL XII

De la prescripció

Article vuitanta-vuit.

Les accions canviàries contra l'acceptant prescriuen al cap de tres anys, comptats des de la data del venciment.

Les accions del tenidor contra els endossants i contra el lliurador prescriuen al cap d'un any, comptat des de la data del protest o declaració equivalent, realitzats en temps hàbil, o de la data del venciment en les lletres amb clàusules «sense despeses».

Les accions d'uns endossants contra els altres i contra el lliurador prescriuen al cap de sis mesos a partir de la data en què l'endossant hagi pagat la lletra, o de la data en què es li hagi traslladat la demanda interposada contra ell.

Article vuitanta-nou.

La interrupció de la prescripció només té efecte contra aquell respecte del qual s'hagi efectuat l'acte que la interrompi.

Són causes d'interrupció de la prescripció les establertes a l'article 1.973 del Codi civil.

CAPÍTOL XIII

Disposicions generals

Article noranta.

El pagament d'una lletra de canvi el venciment de la qual sigui en un dia legalment considerat com a festiu és exigible el primer dia hàbil següent. A aquests efectes són declarats dies festius o inhàbils els no laborables per al personal de les entitats de crèdit. Així mateix, qualssevol altres actes relatius a lletra de canvi i, en especial, la presentació a l'acceptació i el protest, només es poden fer en dies laborables.

Quan algun d'aquests actes s'hagi d'efectuar en un determinat termini l'últim dia del qual sigui festiu, l'esmentat termini queda prorrogat fins al primer dia laborable següent a la seva expiració. Els dies festius intermedis s'inclouen en el còmput del termini.

Article noranta-u.

Per al còmput dels terminis legals o els assenyalats en la lletra no s'inclou el dia que els serveixi de punt de partida.

No s'admeten termes de gràcia o cortesia, ni legals ni judicials.

Article noranta-dos.

Als efectes d'aquesta Llei, en el que faci referència a la lletra de canvi, s'entén per lloc la localitat o població, i per domicili, l'adreça o residència.

Article noranta-tres.

En cas d'alteració del text de la lletra de canvi, els signants posteriors a aquesta queden obligats en els termes del text alterat. Els signants anteriors ho estan en els termes del text originari.

CAPÍTOL XIV

Del pagaré

Article noranta-quatre.

El pagaré ha de contenir:

Primer.—La denominació de pagaré inserida en el text mateix del títol i expressada en l'idioma utilitzat per a la redacció de l'esmentat títol.

Segon.—La promesa pura i simple de pagar una quantitat determinada en pessetes o moneda estrangera convertible admesa a cotització oficial.

Tercer.—La indicació del venciment.

Quart.—El lloc en què el pagament s'ha d'efectuar.

Cinquè.—El nom de la persona a qui s'ha de fer el pagament o a l'ordre de la qual s'ha d'efectuar.

Sisè.—La data i el lloc en què se signa el pagaré.

Setè.—La signatura de qui emet el títol, denominat signant.

Article noranta-cinc.

El títol que manqui d'algun dels requisits que s'indiquen a l'article precedent no es considera pagaré, llevat dels casos determinats en els paràgrafs següents:

a) El pagaré el venciment del qual no està indicat es considera pagador a la vista.

b) A falta d'indicació especial, el lloc d'emissió del títol es considera com a lloc del pagament i, alhora, com a lloc del domicili del signant.

c) El pagaré que no indiqui el lloc d'emissió es considera signat en el lloc que figuri al costat del nom del signant.

Article noranta-sis.

Són aplicables al pagaré, mentre això no sigui incompatible amb la naturalesa d'aquest títol, les disposicions relatives a la lletra de canvi i referents:

- A l'endossament (articles 14 a 24).
- Al venciment (articles 38 a 42).
- Al pagament (articles 43 i 45 a 48).
- A les accions per manca de pagament (articles 49 a 60 i 62 a 68).
- Al pagament per intervenció (articles 70 i 74 a 78).
- A les còpies (articles 82 i 83).
- A la pèrdua, sostracció o destrucció (articles 84 a 87).
- A la prescripció (articles 88 i 89).
- Al còmput dels terminis i a la prohibició dels dies de gràcia (articles 90 i 91).
- Al lloc i el domicili (article 92).
- A les alteracions (article 93).

També són aplicables al pagaré les disposicions relatives a la lletra de canvi pagadora en el domicili d'un tercer o en una localitat diferent de la del domicili del lliurat (articles 5 i 32); a l'estipulació d'interessos (article 6); a les diferències d'enunciació relatives a la quantitat pagadora (article 7); a les conseqüències de la signatura posada en les condicions esmentades als articles 8 i 9; a les de la signatura d'una persona que actuï sense poders o excedint els seus poders (article 10), a la lletra de canvi en blanc (article 12) i als seus possibles suplementos (article 13).

També són aplicables al pagaré les disposicions relatives a l'aval (articles 35 a 37). En el cas previst a l'article 36, últim paràgraf, si l'aval no indica a qui s'ha avalat, s'entén que aquest ha estat al signant del pagaré.

Article noranta-set.

El signant d'un pagaré està obligat de la mateixa manera que l'acceptant d'una lletra de canvi.

Els pagarés que s'hagin de fer efectius a cert termini des de la vista s'han de presentar al signant dels mateixos pagarés en els terminis fixats a l'article 27. El termini a comptar de la vista corre des de la data del «vist» o expressió equivalent subscript pel signant del pagaré. La negativa del signant a posar el vist datat s'ha de fer constar mitjançant protest, la data del qual serveix de punt de partida en el termini a comptar de la vista.

CAPÍTOL XV

Del conflicte de lleis

Article noranta-vuit.

La capacitat d'una persona per obligar-se per lletra de canvi i pagaré a l'ordre es determina per la seva llei nacional. Si aquesta llei declara competent la llei d'un altre país, s'aplica aquesta última.

La persona incapaç, segons la llei indicada en el paràgraf anterior, queda, tanmateix, vàlidament obligada si ha signat en el territori d'un país de conformitat amb la legislació del qual aquesta persona hauria estat capaç d'obligar-se canviàriament.

Article noranta-nou.

La forma de les obligacions assumides en matèria de lletra de canvi i pagaré a l'ordre es regeix per la llei del país en el territori del qual s'han subscript.

No obstant això, si les obligacions assumides en una lletra de canvi o en un pagaré a l'ordre no són vàlides

segons les disposicions del paràgraf precedent, però si que ho són de conformitat amb la legislació de l'Estat on una obligació posterior ha estat subscripta, els defectes de forma de la primera obligació no afecten la validesa de l'obligació posterior.

Les declaracions canviàries atorgades a l'estranger són vàlides entre les persones nacionals o amb residència habitual en un mateix país quan aquelles hagin respectat la forma imposada per la llei del mateix país i s'hi exercixin les accions que en resultin.

Article cent.

Els efectes de les obligacions de l'acceptant d'una lletra de canvi i del signant d'un pagaré es determinen per la llei del lloc en què aquests títols s'hagin de pagar.

Els efectes que produeixen les signatures de les altres persones obligades per la lletra de canvi o pagaré a l'ordre es regeixen per la llei del país en el territori del qual les signatures s'hagin atorgat.

Article cent u.

Els terminis per a l'exercici de les accions de regrés es determinen per a tots els signants per la llei del lloc en què es va emetre la lletra.

Article cent dos.

La llei del lloc on es va emetre el títol determina si el tenidor d'una lletra de canvi adquireix el crèdit que deriva de la relació causal que va donar lloc a l'emissió del títol.

Article cent tres.

La llei del país on la lletra de canvi s'ha de pagar regula si l'acceptació es pot limitar a una part del seu import i si el tenidor està obligat o no a rebre un pagament parcial.

La mateixa regla s'aplica al pagament del pagaré.

Article cent quatre.

La forma i els terminis del protest, així com la forma dels altres actes necessaris per a l'exercici o la conservació dels drets en matèria de lletra de canvi i pagaré, es regeixen per les lleis del país en el territori del qual s'hagi de fer el protest o l'acte.

Article cent cinc.

La llei del país en què la lletra de canvi o el pagaré s'han de pagar regeix les mesures que s'han d'adoptar en cas de pèrdua o robatori de la lletra de canvi o del pagaré.

TÍTOL II

Del xec

CAPÍTOL PRIMER

De l'emissió i de la forma del xec

Article cent sis.

El xec ha de contenir:

Primer.—La denominació de xec inserida en el text mateix del títol expressada en l'idioma utilitzat per a la redacció del títol.

Segon.—El mandat pur i simple de pagar una quantitat determinada en pessetes o en moneda estrangera convertible admesa a cotització oficial.

Terçer.—El nom del que ha de pagar, denominat lliurat, que necessàriament ha de ser un banc.

Quart.—El lloc de pagament.

Cinquè.—La data i el lloc de l'emissió del xec.

Sisè.—La signatura de qui expedeix el xec, denominat lliurador.

Article cent set.

El títol que manqui d'algun dels requisits indicats a l'article precedent no es considera xec, llevat dels casos determinats en els paràgrafs següents:

a) A falta d'indicació especial, el lloc designat al costat del nom del lliurat es considera lloc de pagament. Si hi estan designats diversos llocs, el xec és pagador en el primer lloc esmentat.

b) A falta d'aquestes indicacions o de qualsevol altra, el xec s'ha de pagar en el lloc on ha estat emès, i si el lliurat no hi té cap establiment, en el lloc on el lliurat tingui l'establiment principal.

c) El xec sense indicació del lloc d'emissió es considera subscript en el que consti al costat del nom del lliurador.

Article cent vuit.

El xec s'ha de lliurar contra un banc o una entitat de crèdit que tingui fons a disposició del lliurador, i de conformitat amb un acord exprés o tàcit, segons el qual el lliurador té dret a disposar per xec d'aquells fons. No obstant la manca d'aquests requisits, excepte el de la condició de banc o entitat de crèdit del lliurat, el títol és vàlid com a xec.

El lliurat que tingui fons a disposició del lliurador en el moment de la presentació al cobrament del seu xec regularment emès, està obligat al seu pagament. Si només disposa d'una provisió parcial, està obligat a lliurar-ne l'import.

El lliurador que emet un xec sense tenir provisió de fons en poder del lliurat, per la quantitat que s'hi indica, ha de pagar al tenidor, a més d'aquesta, el 10 per 100 de l'import no cobert del xec, i la indemnització dels danys i perjudicis.

Article cent nou.

El xec no pot ser acceptat. Qualsevol fórmula d'acceptació consignada en el xec es considera no escrita.

Article cent deu.

El lliurador o el tenidor d'un xec pot sol·licitar al banc lliurat que hi doni la conformitat.

Qualsevol menció de «certificació», «visat», «conforme» o una altra de semblant signada pel lliurat en el xec acredita la seva autenticitat i l'existència de fons suficients en el compte del lliurador. El lliurat ha de retenir la quantitat necessària per al pagament del xec a la seva presentació fins al venciment del termini fixat a l'expressada menció o, si no, de l'establert a l'article 135.

La conformitat ha d'expressar la data, i és irrevocable.

Article cent onze.

El xec pot ser lliurat perquè es pagui:

a) A una persona determinada, amb la clàusula «a l'ordre» o sense.

b) A una persona determinada, amb la clàusula «no a l'ordre» o una altra d'equivalent.

c) Al portador.

El xec a favor d'una persona determinada, amb la menció «o al portador» o un terme equivalent, val com a xec al portador.

El xec que, en el moment de la presentació al cobrament, manqui d'indicació de tenidor, val com a xec al portador.

Article cent dotze.

El xec es pot lliurar:

a) A favor o a l'ordre del mateix lliurador.

b) Per compte d'un tercer.

c) Contra el mateix lliurador, sempre que el títol s'emeti entre diferents establiments d'aquest.

Article cent tretze.

Tota clàusula d'interessos en el xec es considera no escrita.

Article cent catorze.

El xec pot ser emès perquè es pagui en el domicili d'un tercer, a la localitat on el lliurat té el domicili, o en una altra, sempre que el tercer sigui un banc o una entitat de crèdit.

Article cent quinze.

Quan en un xec figuri escrit l'import en lletres i en números, val la quantitat escrita en lletres, en cas de diferència.

El xec l'import del qual estigui escrit diverses vegades per una quantitat diferent, tant si és en lletres, com en números, és vàlid per la quantitat inferior.

Article cent setze.

Quan un xec porti signatures de persones incapaces d'obligar-se, o signatures falses, o de persones imaginàries, o signatures que per qualsevol altra raó no puguin obligar les persones que hagin signat el xec o aquelles amb el nom de les quals consti signat, les obligacions dels altres signants no deixen per això de ser vàlides.

És aplicable al xec el que disposa l'article novè d'aquesta Llei.

Article cent disset.

Qui posi la seva signatura en un xec, com a representant d'una persona sense poders per actuar en nom d'ella, està obligat en virtut del xec. Si el paga, té els mateixos drets que hauria tingut el presumpte representat. El mateix s'entén del representant que hagi excedit els seus poders, sense perjudici de la responsabilitat canviària del representat dins els límits del poder.

Article cent divuit.

El lliurador garanteix el pagament. Tota clàusula per la qual s'exoneri de la garantia del pagament es considera no escrita.

Article cent dinou.

Quan un xec, incomplet en el moment de la seva emissió, s'hagi completat contràriament als acords subscrits, l'incompliment d'aquests acords no es pot al·legar contra el tenidor llevat que aquest hagi adquirit el xec de mala fe o amb culpa greu.

CAPÍTOL II

De la transmissió del xec*Article cent vint.*

El xec al portador es transmet mitjançant el seu lliurament o tradició.

El xec està a favor d'una persona determinada, amb la clàusula «a l'ordre» o sense, és transmissible per mitjà d'endossament.

El xec està a favor d'una persona determinada, amb la clàusula «no a l'ordre» o una altra d'equivalent, només és transmissible en la forma i amb els efectes d'una cessió ordinària.

L'endossament es pot fer fins i tot a favor del lliurador o de qualsevol altre obligat. Aquestes persones poden endossar novament el xec.

Article cent vint-i-u.

L'endossament ha de ser total, pur i simple. Tota condició a la qual consti subordinat es considera no escrita. Són nuls l'endossament parcial i el fet pel lliurat. L'endossament al portador equival a un endossament en blanc.

L'endossament al lliurat només val com un he rebut, excepte quan el lliurat tingui diversos establiments i l'endossament s'hagi fet en benefici d'un establiment diferent d'aquell sobre el qual ha estat lliurat el xec.

Article cent vint-i-dos.

L'endossament s'ha d'escriure en el xec o en el seu suplement i ha de ser signat per l'endossant.

És endossament en blanc el que no designi l'endossatari o consisteixi simplement en la signatura de l'endossant. En aquest últim cas, perquè l'endossament sigui vàlid, ha d'estar escrit al dors del xec.

Article cent vint-i-tres.

L'endossament transmet tots els drets resultants del xec.

Quan l'endossament estigui en blanc, el tenidor pot:

1. Completar l'endossament en blanc amb el seu nom o amb el d'una altra persona.
2. Tornar a endossar el xec en blanc o fer-ho designant un endossatari determinat.
3. Lliurar el xec a un tercer, sense completar l'endossament en blanc i sense endossar-lo.

Article cent vint-i-quatre.

L'endossant, llevat de clàusula en contra, garanteix el pagament davant dels tenidors posteriors.

L'endossant pot prohibir un nou endossament. En aquest cas, no respon davant les persones a les quals ulteriorment s'endossi el xec.

Article cent vint-i-cinc.

El tenidor del xec es considera portador legítim del xec quan justifiqui el seu dret per una sèrie no interrompuda d'endossaments, encara que l'últim endossament estigui en blanc. A aquest efecte, els endossaments ratllats es consideren no escrits. Quan un endossament en blanc vagi seguit d'un altre endossament, el signant d'aquest entén que va adquirir el xec per l'endossament en blanc.

Article cent vint-i-sis.

Un endossament està sobre un xec al portador fa responsable l'endossant d'acord amb les disposicions apli-

cables a l'acció de regrés, però no converteix el títol en un xec a l'ordre.

Article cent vint-i-set.

Quan una persona sigui desposseïda d'un xec per qualsevol causa, el nou tenidor, tant si es tracta d'un xec al portador, o d'un xec endossable respecte al qual justifiqui el seu dret, no està obligat a retornar-lo si el va adquirir de bona fe.

Article cent vint-i-vuit.

El mandat per una acció basada en un xec no pot oposar al tenidor excepcions fonamentades en les seves relacions personals amb el lliurador o amb els tenidors anteriors, si no és que el tenidor, en adquirir el xec, ha procedit a propòsit en perjudici del deutor.

Article cent vint-i-nou.

Quan l'endossament contingui la menció «valor al cobrament», «per a cobrança», «per poder», o qualsevol altra que indiqui un simple mandat, el tenidor pot exercir tots els drets derivats del xec, però només el pot endossar a títol de comissió de cobrança.

En aquest cas, les persones obligades només poden invocar contra el tenidor les excepcions que es puguin al·legar contra l'endossant.

L'autorització continguda en l'endossament d'apoderament no cessa per la defunció del mandant, ni per la seva incapacitat sobrevinguda.

Article cent trenta.

L'endossament posterior al protest o a una declaració equivalent i el fet després de l'acabament del termini de presentació, només produeixen els efectes de la cessió ordinària.

L'endossament sense data es considera fet, llevat que hi hagi prova en contra, abans del protest o de la declaració equivalent o abans de la finalització del termini a què es refereix el paràgraf anterior.

CAPÍTOL III

De l'aval*Article cent trenta-u.*

El pagament d'un xec es pot garantir mitjançant un aval, ja sigui per la totalitat de l'import o per una part.

Aquesta garantia pot ser prestada per un tercer o per qui ha signat el xec, però no pel lliurat.

Article cent trenta-dos.

L'aval s'ha de posar en el xec o en el seu suplement. S'ha d'expressar mitjançant la paraula «per aval» o amb qualsevol altra fórmula equivalent, i ha d'anar signat per l'avalista.

La simple signatura d'una persona posada a l'anvers del xec val com a aval, sempre que no es tracti de la signatura del lliurador.

L'aval ha d'indicar qui s'ha avalat. A falta d'aquesta indicació, s'entén avalat el lliurador.

Article cent trenta-tres.

L'avalista respon de la mateixa manera que l'avalat i no hi pot oposar les excepcions personals d'aquest. És vàlid l'aval encara que l'obligació garantida sigui nul·la per qualsevol causa que no sigui la de vici de forma.

En pagar el xec, l'avalista adquireix els drets derivats d'aquest contra la persona avalada i contra els qui siguin responsables respecte a aquesta última en virtut del xec.

CAPÍTOL IV

De la presentació i del pagament

Article cent trenta-quatre.

El xec és pagador a la vista. Qualsevol menció en contra es considera no escrita.

El xec presentat al pagament abans del dia indicat com a data d'emissió és pagador el dia de la presentació.

Article cent trenta-cinc.

El xec emès i pagador a Espanya ha de ser presentat al seu pagament en un termini de quinze dies.

El xec emès a l'estranger i pagador a Espanya s'ha de presentar en un termini de vint dies si va ser emès a Europa i de seixanta dies si ho va ser fora d'Europa.

Els terminis anteriors es computen a partir del dia que consta en el xec com a data d'emissió, i no se n'exclouen els dies inhàbils, però si el dia del venciment ho és, s'entén que el xec venç el primer dia hàbil següent.

Article cent trenta-sis.

Quan el xec estigui lliurat entre places amb calendaris diferents, el dia de l'emissió s'ha de remetre al corresponent al calendari del lloc del pagament.

Article cent trenta-set.

La presentació a una cambra o sistema de compensació equival a la presentació al pagament.

Article cent trenta-vuit.

La revocació d'un xec no produeix efectes fins després de l'expiració del termini de presentació.

Si no hi ha revocació, el lliurat pot pagar fins i tot després de l'expiració d'aquest termini.

En els casos de pèrdua o privació il·legal del xec, el lliurador es pot oposar al seu pagament.

Article cent trenta-nou.

Ni la mort del lliurador ni la seva incapacitat ocorreguda després de l'emissió alteren l'eficàcia del xec.

Article cent quaranta.

El lliurat pot exigir al pagament del xec que aquest li sigui lliurat amb l'he rebut del portador. Es considera pagat el xec que després del seu venciment estigui en poder del lliurat.

El portador no pot rebutjar un pagament parcial. En cas de pagament parcial, el lliurat pot exigir que aquest pagament es faci constar en el xec i que se li'n doni un rebut.

Article cent quaranta-u.

El lliurat que paga un xec endossat està obligat a comprovar la regularitat en la sèrie dels endossaments, però no l'autenticitat de la signatura dels endossants.

Article cent quaranta-dos.

El pagament d'un xec lliurat en moneda estrangera convertible admesa a cotització oficial s'ha de fer, dins el termini de la seva presentació, en la moneda expressada,

sempre que l'obligació de pagament en la referida moneda estigui autoritzada o resulti permesa d'acord amb les normes de control de canvis.

Si no és possible fer el pagament en la moneda pactada, per una causa no imputable al deutor, aquest ha de lliurar el valor en pessetes de la quantitat expressada en el xec, i aquest valor s'ha de determinar d'acord amb el canvi venedor corresponent al dia de la data de presentació. Quan el xec no sigui pagat a la seva presentació, el tenidor pot exigir a la seva elecció el valor en pessetes que resulti del canvi venedor de la data de pagament o reemborsament o el de la data de presentació.

Quan l'import del xec s'hagi indicat en una moneda que tingui la mateixa denominació, però diferent valor en el país d'emissió que en el país de pagament, es considera que la moneda expressada és la del lloc del pagament.

CAPÍTOL V

Del xec barrat i del xec per abonar en compte

Article cent quaranta-tres.

El lliurador o el tenidor d'un xec pot barrar-lo per mitjà de dues barres paral·leles sobre l'anvers.

El xec barrat pot ser general o especial. És general si no conté entre les dues barres cap designació o conté la menció «banc» i «companyia» o un terme equivalent. És especial si entre les barres s'escriu el nom d'un banc determinat.

El barrat general es pot transformar en especial; però l'especial no es pot transformar en general. Qualsevol ratllada es considera no feta.

Article cent quaranta-quatre.

El lliurat només pot pagar el xec barrat general a un banc o a un client d'aquell.

El lliurat només pot pagar el xec barrat especial al banc designat, o si aquest és el mateix lliurat, a un client seu. No obstant això, el banc designat pot encarregar a un altre banc el cobrament del xec.

Un banc només pot adquirir xecs barrats dels seus clients o d'altres bancs. No els pot cobrar per compte de persones diferents de les esmentades.

Un xec amb diversos barrats especials no pot ser pagat pel lliurat, llevat que en contingui només dos i un d'ells sigui per al cobrament mitjançant una cambra o sistema de compensació.

El lliurat o el banc que no observi les disposicions anteriors respon dels perjudicis causats fins a una quantitat igual a l'import del xec.

Article cent quaranta-cinc.

El lliurador o el tenidor del xec poden prohibir-ne el pagament en efectiu, inserint a l'anvers la menció transversal «per abonar en compte», o una expressió equivalent.

En aquest cas, el lliurat només pot abonar el xec mitjançant un assentament a la seva comptabilitat. Aquest assentament equival al pagament.

Qualsevol ratllada de la menció «per abonar en compte» es considera no feta.

El lliurat que no observi les disposicions anteriors respon dels perjudicis fins a una quantitat igual a l'import del xec.

CAPÍTOL VI

De les accions en cas de manca de pagament*Article cent quaranta-sis.*

El tenidor pot exercir la seva acció de regrés contra els endossants, el lliurador i els altres obligats quan, presentat el xec dins el termini hàbil, no sigui pagat, sempre que la manca de pagament s'acrediti per algun dels mitjans següents:

- a) Per un protest notarial.
- b) Per una declaració del lliurat, datada i escrita en el xec, amb indicació del dia de la presentació.
- c) Per una declaració datada d'una cambra o sistema de compensació, en la qual consti que el xec ha estat presentat dins el termini hàbil i no ha estat pagat.

El tenidor conserva els seus drets contra el lliurador, encara que el xec no s'hagi presentat oportunament o no s'hagi aixecat el protest o realitzat la declaració equivalent. Si després de transcorregut el termini de presentació arriba a faltar la provisió de fons en poder del lliurat per insolvència d'aquest, el tenidor perd aquests drets.

Article cent quaranta-set.

El protest o la declaració equivalent s'ha de fer abans de l'expiració del termini de la presentació. Si la presentació s'efectua l'últim dia del termini, es pot fer el protest o la declaració equivalent al llarg dels dos dies hàbils següents.

Són aplicables al xec, mentre no siguin incompatibles amb la naturalesa d'aquest títol, les disposicions relatives a la lletra de canvi que contenen els articles 51 a 56 sobre el protest, deure de comunicació i clàusula «sense despeses» o «sense protest».

Article cent quaranta-vuit.

Els qui hagin lliurat, endossat o avalat un xec, responen solidàriament davant del tenidor.

El portador té dret a procedir contra totes aquestes persones, individualment o conjuntament, sense que li sigui indispensable observar l'ordre en què s'hagin obligat.

El mateix dret correspon a qualsevol signant d'un xec que l'hagi pagat.

L'acció intentada contra qualsevol de les persones obligades no impedeix que es procedeixi contra les altres, encara que siguin posteriors en ordre a la que va ser primerament demandada.

Article cent quaranta-nou.

El tenidor pot reclamar a aquell contra qui s'exerceix la seva acció:

1. L'import del xec no pagat.
2. Els rèdits d'aquesta quantitat, meritats des del dia de la presentació del xec i calculats al tipus d'interès legal del diner augmentat de dos punts.
3. Les despeses, incloses les del protest i les comunicacions.
4. El 10 per 100 de l'import no cobert del xec i la indemnització dels danys i perjudicis a què es refereix l'últim paràgraf de l'article 108 quan s'exerceixi l'acció contra el lliurador que hagi emès el xec sense tenir provisió de fons en poder del lliurat.

Article cent cinquanta.

Qui hagi reemborsat el xec pot reclamar a les persones que siguin responsables davant seu:

1. La quantitat íntegra que hagi pagat.
2. Els rèdits d'aquesta quantitat, meritats des de la data de reemborsament, al tipus d'interès legal del diner augmentat de dos punts.
3. Les despeses que hagi realitzat.

Article cent cinquanta-u.

Tota persona obligada contra la qual s'exerceixi o es pugui exercir una acció pot exigir, mitjançant el pagament corresponent, el lliurament del xec amb el protest, si s'escau, i un compte amb l'he rebut.

Tot endossant que hagi reemborsat un xec pot ratllar el seu endossament i els dels endossants subsegüents.

Article cent cinquanta-dos.

Quan no sigui possible presentar el xec, aixecar el protest o fer les declaracions equivalents dins els terminis fixats, per una causa de força major, aquests terminis s'han d'entendre prorrogats.

El tenidor està obligat a comunicar sense demora a l'endossant, i al lliurador en el cas de xec al portador, el cas de força major, i a anotar aquesta comunicació, datada i signada per ell, en el xec. És aplicable en aquest cas el que disposa l'article 55.

Una vegada que hagi cessat la força major, el tenidor ha de presentar sense demora el xec al pagament, i, si pertoca, ha d'aixecar el protest.

Es poden exercir les accions de regrés sense necessitat de presentació, protest o declaració equivalent, si la força major persisteix durant més de quinze dies comptats des de la data en què el tenidor hagi comunicat la força major al seu endossant, encara que aquesta comunicació hagi estat feta abans de finalitzar el termini de presentació.

No es consideren cas de força major els fets purament personals del tenidor o d'aquell a qui hagi encarregat la presentació del xec, l'aixecament de protest o la declaració equivalent.

Article cent cinquanta-tres.

Són d'aplicació al xec les normes que contenen articles 66 a 68 sobre l'exercici de les accions derivades de la lletra de canvi.

També és aplicable al tenidor del xec el que preveu l'article 65 d'aquesta Llei per al cas de pèrdua de les accions causals i canviàries.

CAPÍTOL VII

De la pèrdua, sostracció o destrucció del xec*Article cent cinquanta-quatre.*

En els casos de pèrdua, sostracció o destrucció d'un xec, el tenidor desposseït pot acudir davant del jutge per impedir que es pagui a una tercera persona, perquè aquell sigui amortitzat i perquè es reconegui la seva titularitat.

El tenidor desposseït pot realitzar tots els actes tendents a la conservació del seu dret. Fins i tot pot exigir el pagament del xec, prestant la caució que fixi el jutge, o la consignació judicial de l'import d'aquell.

Article cent cinquanta-cinc.

És aplicable al xec el que disposen els articles 85, 86 i 87 per a la lletra de canvi. La referència que l'últim paràgraf de l'article 87 fa a l'article 19 s'entén feta al 127.

CAPÍTOL VIII

Del xec fals o falsificat*Article cent cinquanta-sis.*

El dany que resulti del pagament d'un xec fals o falsificat ha de ser imputat al lliurat, si no és que el lliurador ha estat negligent en la custòdia del talonari de xecs o ha procedit amb culpa.

CAPÍTOL IX

De la prescripció*Article cent cinquanta-set.*

Les accions que corresponen al tenidor contra els endossants, el lliurador i els altres obligats prescriuen al cap de sis mesos, comptats des de l'expiració del termini de presentació.

Les accions que corresponen entre si als diversos obligats al pagament d'un xec prescriuen al cap de sis mesos a comptar del dia en què l'obligat ha reemborsat el xec o des del dia en què s'ha exercit una acció contra ell.

Article cent cinquanta-vuit.

La interrupció de la prescripció només té efecte contra aquell respecte del qual s'hagi efectuat l'acte que la interrompi.

Són causa d'interrupció de la prescripció les establertes a l'article 1.973 del Codi civil.

CAPÍTOL X

Disposicions generals sobre el xec*Article cent cinquanta-nou.*

La paraula «banc» en el present títol comprèn no només els inscrits en el Registre de bancs i banquers, sinó també les altres entitats de crèdit assimilades a aquests.

Article cent seixanta.

La presentació i el protest d'un xec només es poden fer en dia laborable.

Quan l'últim dia del termini prescrit per la llei per efectuar els actes relatius al xec, i en particular per a la presentació o per al protest o la declaració equivalent, sigui dia festiu, aquest termini ha de quedar prorrogat fins al primer dia laborable següent a la seva expiració. Els dies festius intermedis s'han d'incloure en el còmput del termini.

Als efectes d'aquest article, es consideren dies festius o inhàbils els no laborables per al personal de les entitats de crèdit.

Article cent seixanta-u.

El que disposen els articles 91, 92 i 93 és d'aplicació al xec.

CAPÍTOL XI

De conflicte de lleis*Article cent seixanta-dos.*

La capacitat d'una persona per obligar-se per xec es determina per la seva llei nacional. Si aquesta llei declara competent la llei d'un altre país, s'aplica aquesta última.

La persona incapaç, segons la llei esmentada en el paràgraf anterior, queda, tanmateix, vàlidament obligada, si ha atorgat la seva signatura en el territori d'un país de conformitat amb la legislació del qual aquesta persona hauria estat capaç d'obligar-se canviàriament.

Article cent seixanta-tres.

La llei del país en què el xec és pagador determina les persones contra les quals pot ser lliurat.

Si el títol és nul com a xec, segons la llei esmentada en el paràgraf anterior, per raó de la persona contra la qual ha estat lliurat, són, tanmateix, vàlides les obligacions resultants de les signatures posades en aquest en altres països les lleis dels quals no continguin la mateixa disposició.

Article cent seixanta-quatre.

La forma de les obligacions assumides en matèria de xec es regeix per la llei del país en què han estat subscrietes. Tanmateix és suficient el compliment de les formes prescrites per la llei del lloc del pagament.

No obstant el que disposa el paràgraf anterior, si les obligacions assumides en un xec no són vàlides en virtut de les disposicions establertes a l'esmentat paràgraf, però sí que són conformes a la legislació de l'Estat on una obligació posterior ha estat subscripta, els defectes de forma de la primera obligació no afecten la validesa de l'obligació posterior.

Les obligacions assumides en matèria de xec a l'estranger són vàlides entre les persones nacionals o amb residència habitual en un país quan s'hagi respectat la forma imposada per la llei del mateix país i s'exerceixin en el seu territori les accions derivades d'aquelles.

Article cent seixanta-cinc.

Els efectes de les obligacions derivades del xec es regeixen per la llei del país en què aquestes obligacions hagin estat subscrietes.

Article cent seixanta-sis.

Els terminis per a l'exercici de les accions es determinen per a tots els signants per la llei del lloc on el títol hagi estat creat.

Article cent seixanta-set.

La llei del país en què el xec s'ha de pagar és l'aplicable per determinar:

1. Si el xec ha de ser necessàriament a la vista o si pot ser lliurat a un cert termini comptat des de la vista, i també quins són els efectes de la seva postdata.
2. El termini de presentació.
3. Si el xec pot ser acceptat, certificat, confirmat o visat, i quins són els efectes d'aquestes mencions.
4. Si el tenidor pot exigir i si està obligat a rebre un pagament parcial.
5. Si el xec pot ser barrat o pot portar la menció «per abonar en compte» o una expressió equivalent i quins són els efectes d'estar barrat o de portar aquesta menció o una expressió equivalent.
6. Si el tenidor té drets especials sobre la provisió i quina és la seva naturalesa.
7. Si el lliurador pot revocar el xec i oposar-se al seu pagament.
8. Les mesures que s'han de prendre en cas de pèrdua o robatori del xec.
9. Si és necessari un protest o una declaració equivalent per conservar el dret de regrés contra els endossants, el lliurador i els altres obligats.

10. La forma i els terminis del protest, així com la forma dels altres actes necessaris per a l'exercici o la conservació dels drets.

DISPOSICIONS ADDICIONALS

Primera.—L'apartat quart de l'article 1.429 de la Llei d'enjudiciament civil queda redactat en els termes següents:

«4. Les lletres de canvi, pagarés i xecs en els termes que preveu la Llei canviària i del xec.»

Segona.—El paràgraf segon de l'article 60 del Codi de comerç queda redactat així:

«Excepte les lletres de canvi, els pagarés i els xecs, així com els préstecs respecte als quals cal atènyer-se al que especialment per a aquests estableixen la Llei canviària i del xec i aquest Codi, respectivament.»

DISPOSICIÓ TRANSITÒRIA

Les lletres de canvi, pagarés i xecs emesos amb anterioritat a l'entrada en vigor d'aquesta Llei, encara que estiguin en blanc, es regeixen a tots els efectes per les disposicions anteriors malgrat que alguna de les obligacions que continguin se subscriu amb posterioritat a aquesta data.

DISPOSICIÓ DEROGATÒRIA

Queden derogats, a partir de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, els articles 443 a 543 del Codi de comerç; l'article 950 del mateix cos legal, pel que fa a la prescripció de les accions derivades dels títols regulats en aquesta Llei, i l'article 1.465 de la Llei d'enjudiciament civil.

DISPOSICIONS FINALS

Primera.—S'han de regular per reglament les cambres o els sistemes de compensació i la manera com s'hi han de presentar les lletres de canvi.

De la mateixa manera, s'ha de regular el lliurament de lletres de canvi emeses i signades pel lliurador en forma impresa, així com la manera com, en aquests casos, s'ha de satisfer l'impost d'actes jurídics documentats.

Segona.—Aquesta Llei entra en vigor el dia 1 de gener de 1986.

Per tant,

Mano a tots els espanyols, particulars i autoritats, que compleixin aquesta Llei i que la facin complir.

Palau de la Zarzuela, Madrid, 16 de juliol de 1985.

JUAN CARLOS R.

El president del Govern,
FELIPE GONZÁLEZ MÁRQUEZ